

Alternativer til internering

NOAS mener at barn aldri skal interneres i forbindelse med utlendingskontroll og tvangsretur. Dersom Stortinget vedtar at det skal være lov å internere barn etter utlendingsloven, bør det samtidig sikres:

- *Maksgrense for internering på 48 timer*
- *Et eget utlendingsinternat for barnefamilier med sivilt preg og uten samme sikkerhetsnivå som på Trandum*
- *Opprettelse og lovfesting av et uavhengig returpanel bestående av barnefaglige eksperter som politiet må rådføre seg med i hvert tilfelle hvor et barn skal tvangsreturneres, herunder også når barn skal interneres i den forbindelse.¹*

Alternativer til internering bør utredes og anvendes. Bruk av fotlenke er kun ett av flere mulige alternativer. Les mer om alternativer til internering i NOAS' rapport [Frihet først – En rapport om alternativer til internering](#), fra 2015.

Mer assistert retur med fast veiledningsprogram:

Mange asylsøkere forstår ikke hvorfor de har fått avslag, og har et stort behov for informasjon og veiledning. Slik realitetsorientering er viktig, og ofte en forutsetning for, at asylsøkere skal velge assistert retur til hjemlandet. Informasjon og veiledning til barnefamilier er særlig viktig, for å forebygge pågripelse og internering av barn. Mange asylsøkere kvier seg for å oppsøke norske myndigheter, men har en lavere terskel for å oppsøke organisasjoner de har tillit til for å få informasjon og veiledning.

- *NOAS mener det bør innføres en fast ordning med informasjon og veiledning fra en uavhengig aktør for personer med avslag på asylsøknaden, med mål om flere assisterte returer og mindre bruk av internering.*

Strategisk mottaksplassering av barnefamilier:

Strategisk mottaksplassering av barnefamilier vil bidra til mindre internering av barn. Barnefamilier interneres ofte av praktiske hensyn, fordi de bor langt unna Oslo og må hentes til Oslo i forkant av utsendelse. Hadde familiene bodd i Østlandsområdet, ville praktiske hensyn i mindre grad bidra til internering. Behovet for å plassere familiene på et utlendingsinternat ville bli mindre, fordi man i større grad heller kan ta familien direkte til Oslo lufthavn framfor overnatting på internat.

- *NOAS mener regjeringen bør tilstrebe å plassere barnefamilier i mottak på Østlandsområdet for å motvirke internering ved en eventuell tvangsretur. Dette bør gjøres ved første gangs mottaksplassering, for å unngå unødvendige flyttinger.*

---

¹ Les mer om uavhengig returpanel i NOAS' rapport *Frihet først – En rapport om alternativer til internering*, 2015 (tilgjengelig fra: <http://www.noas.no/wp-content/uploads/2015/02/ATI.pdf>).

Meldeplikt og bestemt oppholdssted:

I dag har Norge kun meldeplikt og bestemt oppholdssted tilgjengelig som alternative tvangsmidler til internering i utlendingsloven (§ 105). Dessverre er ikke bruken av disse to alternativene til internering evaluert, og NOAS erfaring er at politiets statistikk over bruken er mangelfull. Det finnes derfor for lite kunnskap om effektene alternativene har.

Meldeplikt er plikt til å møte hos politiet til bestemte tider. Plikten kan pålegges for eksempel daglig, ukentlig eller månedlig. Asylsøkere bosatt i mottak kan pålegges å melde seg ved å ringe til politiet fra mottaket (via ansatte på mottaket), eller eventuelt melde seg for ansatte på mottaket som deretter gir tilbakemelding til politiet.

Bestemt oppholdssted innebærer at utlendingen skal bo på en bestemt adresse eller oppholde seg i en bestemt kommune, politidistrikt eller annet naturlig avgrenset område. Politiets utlendingsenhet har tidligere informert NOAS om at pålegg om bestemt oppholdssted er begrenset, fordi utlendingen uansett plikter å melde fra om bosted til politiet. Dersom en asylsøker i mottak er borte mer enn tre dager fra mottaket, vil han eller hun bli registrert som forsvunnet. En asylsøker som ikke har oppgitt sin adresse til norske myndigheter, har ikke rett til å få asylsaken sin realitetsbehandlet.

- *NOAS mener tvangsmidlene meldeplikt og bestemt oppholdssted, som alternativer til internering, bør evalueres. Politiet bør også føre tilfredsstillende statistikk over bruken.*

Elektronisk kontroll:

Elektronisk kontroll registrerer personers bevegelser, enten ved en elektronisk fotlenke eller stemmegjenkjenning over telefon.

Elektronisk kontroll er det alternativet til internering som legger størst begrensninger på utlendingens bevegelsesfrihet. Det er uenighet om tvangsmiddelet er et reelt alternativ eller internering i en annen form. Elektronisk kontroll ved stemmegjenkjenning over telefon anses som mindre inngripende, diskriminerende og stigmatiserende enn elektronisk fotlenke. Stigmatiseringen er et resultat av at elektronisk fotlenke er et alternativ som brukes ved gjennomføring av straff. EUs Fundamental Rights Agency har anbefalt at elektronisk kontroll i form av fotlenke bør unngås i utlendingsaker. Storbritannia er det eneste europeiske landet som bruker fotlenke som alternativ til internering. Myndighetene har blitt kritisert for å pålegge dette over lange perioder og økt frekvens i forhold til hvor ofte og hvor lenge du må være hjemme.

NOAS er positive til bruk av elektronisk kontroll som alternativ til internering. Bruk av fotlenker på foreldre, mens barn kan fortsette å bli boende i nærmiljøet, vil i langt større grad ivareta barna enn frihetsberøvelse. Samtidig er fotlenker et svært inngripende tvangsmiddel som ikke må brukes uten begrunnelse og hjemmel i lov.

- *NOAS mener fotlenke bør brukes kun for kort tid og i forbindelse med planlagt uttransport. Det må i hver enkelt sak vurderes om det er nødvendig, forholdsmessig og ikke urimelig å bruke et slikt tvangsmiddel.*
- *Stemmegjenkjenning over telefon som alternativ til internering bør utredes.*

Kontakt i NOAS: Mona Reigstad Dabour, politisk rådgiver: mrd@noas.org / 480 22 166

NOAS, 21.2.2018